

ØKONOMINYTT FRA BRUSSEL

Nr. 7 | NOVEMBER 2014

HOVEDSAKER

I ØKONOMI 2

Økonomisk utvikling 2

Økonomisk politikk - finansministtermøter 6

Eurogruppen 6.11.2014 6

ECOFIN 7.11.2014 7

Økonomisk politikk - det europeiske semester 10

Juncker-pakken for investeringer 13

II SKATT 16

Generell regel mot omgåelse i mor/datterdirektivet 16

Ulikheter i skattesystemene – grobunn for dobbel skattefrihet 16

Minimumsregel – forholdet til eksisterende rettspraksis 17

Kriteriene for omgåelse 17

Forslagets forsøk på presisering av kunstige arrangementer 18

Ikrafttredelse fra 2016? 18

Lux Leaks - Gramegnas forsvarstale 18

Forslaget om en avgift på finansielle transaksjoner (Financial Transaction Tax – FTT) 19

Uenighet om virkeområdet 19

Skattekommissær ønsker å bistå 19

Standard mva-skjema 20

Inntrykk fra pressekonferansen etter ECOFIN 20

Italia, Tyskland og Frankrike foreslår EU-direktiv mot BEPS 21

Kommisjonssaker om traktatbrudd 22

Rapporter fra Kommisjonen om skatt på formue og skattesatser 22

Pressekonferanse etter ECOFIN-møtet 7. november. Kommisær Moscovici, Italias finansminister Padoa-Schioppa og visepresident i Kommisjonen, Georgieva
Foto: The Council of the European Union

I ØKONOMI

Økonomisk utvikling

Europakommisjonen la 4. november frem høstprognosen for den økonomiske utviklingen i 2014-16 - **Autumn Economic Forecast**.

Anslaget for den økonomiske veksten i 2014 og 2015 er markert nedjustert sammenlignet med vårprognosen (mai 2014). Dette skyldes i første rekke at den innenlandske etterspørselen, særlig investeringene, ikke utviklet seg til å bli den vekstmotoren Kommisjonen så for seg i vår. I første halvår bidro økt geopolitisk spenning og lavere global vekst og handel, samt interne problemer med høy privat og offentlig gjeld til den meget svake utviklingen i euroområdet. Disse forholdene vil prege utviklingen resten av året og inn i 2015. Etter hvert ventes positive virkninger av blant annet reformer og økt tilgang på billigere finansiering å bidra til tiltakende, men fortsatt svak vekst.

Etter to år på rad med fall i BNP i euroområdet ventes det en vekst på 0,8 pst. i år, økende til 1,1 pst. neste år og 1,7 pst. i 2016. BNP-veksten var i vårprognosen anslått til 1,2 pst. i 2014 og 1,7 pst. i 2015, mens 2016-anslag gis for første gang. Utsiktene er særlig svekket i de tre største eurolandene. Sterk vekst i en del land utenfor euroområdet, særlig i Storbritannia, bidrar til at EU samlet vokser om lag ½ prosentpoeng raskere hvert år.

Arbeidsmarkedet ventes fortsatt å utvikle seg relativt svakt – med en nedgang i arbeidsledigheten som andel av arbeidsstyrken på kun 1 prosentpoeng fra toppen i 2013 til 2016. Kommisjonen legger til grunn at euroområdet rister av seg dagens deflasjonstendenser som følge av lav kapasitetsutnyttelse og fall i energipriser. Konsumprisindeksen ventes å ta seg gradvis opp de neste par årene.

Det offentlige budsjettunderskuddet i euroområdet har blitt betydelig redusert fra toppen i 2009 med 6,3 pst. av BNP til 2,9 pst. i 2013. Kommisjonen legger til grunn at underskuddet avtar ytterligere – om enn i noe svakere takt enn de siste årene - til 2,1 pst. av BNP til 2016.

Kommisjonen vurderer at risikoen er størst for at utviklingen blir svakere enn lagt til grunn. Risikoen for en bredt basert deflasjon i euroområdet eller EU anses som lite sannsynlig.

Anslagene er basert på en oljepris (Brent) på 91 og 93 dollar pr. fat i hhv. 2015 og 2016.

Møter under italiensk formannskap (2. halvår 2014) og foreløpig kalender for latvisk formannskap (1. halvår 2015):

Desember

- 8. Møte i Eurogruppen
- 9. Møte i ECOFIN
- 18. - 19. Møte i Det europeiske råd

Januar

- 26. Møte i Eurogruppen
- 27. Møte i ECOFIN

Februar

- 12. – 13. Møte i Det europeiske råd
- 16. Møte i Eurogruppen
- 17. Møte i ECOFIN

Mars

- 9. Møte i Eurogruppen
- 10. Møte i ECOFIN
- 19. – 20. Møte i Det europeiske råd

April

- 24. Uformelt Eurogruppen
- 25. Uformelt ECOFIN

Mai

- 11. Møte i Eurogruppen
- 12. Møte i ECOFIN

Juni

- 18. Møte i Eurogruppen
- 19. Møte i ECOFIN
- 25. – 26. Møte i Det europeiske råd

Euroområdet¹. Anslag over økonomiske hovedstørrelser:

Prosentvis endring pr. år

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
BNP-vekst	1,6	-0,7	-0,5	0,8	1,1	1,7
Arbeidsledighet (pst. av arbeidsstyrken)	10,1	11,3	11,9	11,6	11,3	10,8
Inflasjon (harmonisert KPI)	2,7	2,5	1,4	0,5	0,8	1,5
Offentlig budsjettbalanse (pst. av BNP)	-4,1	-3,6	-2,9	-2,6	-2,4	-2,1
Memo: BNP-vekst U28	1,7	-0,4	0,0	1,3	1,5	2,0
Global BNP-vekst	4,1	3,4	3,1	3,3	3,8	4,1

Den **europæiske sentralbanken** offentliggjorde 4. desember **nye anslag for økonomisk vekst og inflasjon** i euroområdet. BNP-veksten anslås nå til 0,8 pst. i 2014, 1,0 pst. i 2015 og 1,5 pst. i 2016, mens inflasjonen er anslått til hhv. 0,5 pst., 0,7 pst. og 1,3 pst. For begge størrelser er dette en markert nedjustert sammenlignet med bankens anslag i september. Sentralbanken ligger nå også litt under Kommisjonens siste anslag i høstprognosen, jf. omtale ovenfor. Under pressekonferansen etter rentemøtet samme dag uttrykte sentralbanksjef Draghi at inflasjonen kunne bli enda lavere enn anslått ettersom anslagene ble utarbeidet før OPEC-møtet i forrige uke, som bidro til ytterligere oljeprisfall.

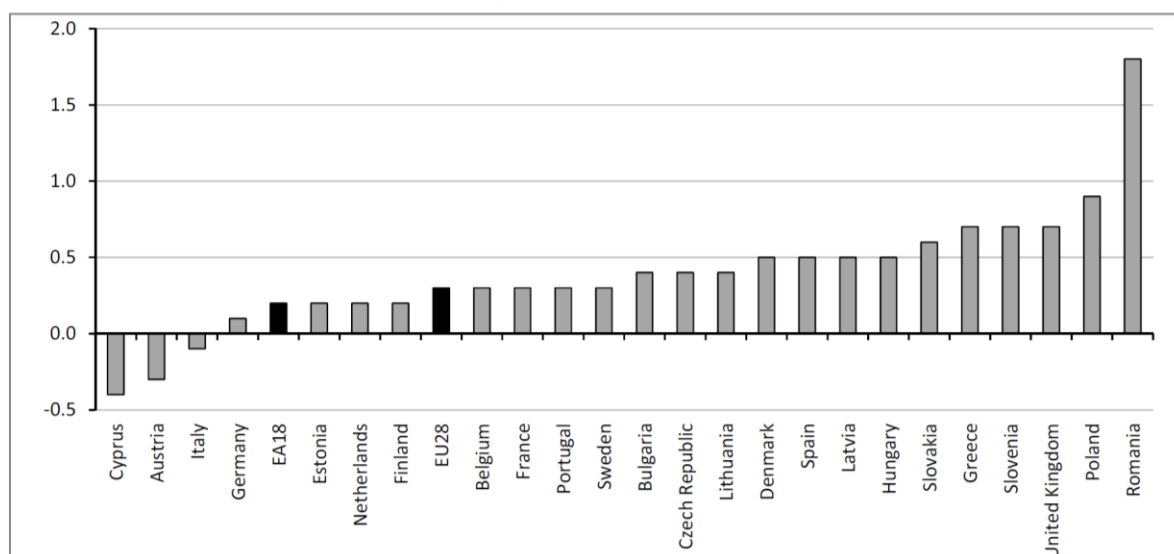
Den økonomiske veksten i 3. kvartal var noe sterkere enn ventet, særlig for euroområdet med en BNP-vekst på 0,2 pst. Dette svarer til en vekst omgjort til årlig rate på 0,8 pst. Selv om veksten fortsatt er svak, er det i hvert fall en klar bedring fra nullveksten som opprinnelig ble rapport for kvartalet før. Nå er imidlertid 2. kvartal oppjustert til 0,1 pst. En tredje konjunkturedgang, som normalt defineres som to kvartaler på rad med negativ vekst, i løpet av fem år er dermed lenger unna enn man hadde grunn til å frykte tidligere i høst. EU samlet hadde en vekst i BNP i 3. kvartal på 0,3 pst. Dermed fortsetter landene utenfor euroområdet, som utgjør vel en firedel av samlet BNP i EU, å dra opp samlet vekst med en tidels prosentpoeng hvert kvartal. Veksten i privat konsum bidrar i økende grad til den økonomiske veksten, mens investeringene fortsatt utvikler seg svakt.

Veksten i Tyskland var igjen positiv (dog svake 0,1 pst.) etter et fall i BNP i 2. kvartal. Den franske BNP-veksten tok seg overraskende opp til 0,3 pst. i 3. kvartal, mens Italia igjen hadde negativ vekst. Landet er dermed inne i sin tredje resesjon siden 2008. De tidligere kriselandene Spania og Hellas fortsetter oppturen. Blant de øvrige store landene er veksten fortsatt sterkest i Polen (0,9 pst. i 3. kvartal og 3,4 pst. fra tilsvarende kvartal året før) og Storbritannia (0,7 pst. i kvartalet og 3,0 pst. fra samme kvartal året før.).

¹ Litauen, som innfører euro fra 1.1.2015, inngår i aggregatet euroområdet både for historiske tall og anslag.

EU28, euro area and Member States' GDP growth rates in the third quarter of 2014

% change over the previous quarter

Kilde: Eurostat

Veksten i BNP fra 3. kvartal i fjor til samme kvartal i år er uendret fra kvartalet før – med 0,8 pst. for euroområdet og 1,3 pst. for EU samlet.

Kommisjonens brede **tillitsindikator** (Economic Sentiment Indicator – ESI) for november viste en ytterligere svak økning i euroområdet i november etter et vendepunkt i oktober da den så vidt krøp over langtidsgjennomsnittet igjen. Indikatoren for EU falt svakt, men ligger fortsatt 4 pst. over snittet. Blant de store landene økte ESI i Frankrike og Spania, mens utviklingen var negativ i Tyskland og Italia. Tilliten økte i finanssektoren, industrien og detaljhandelen og falt i i bygg & anlegg og blant forbrukerne.

Economic sentiment indicator (s.a.)

source: European Commission services

Detaljhandelen sesongjustert økte med 0,7 pst. i EU samlet fra september til oktober. I euroområdet var økningen 0,4 pst. i samme periode. Økningen kom etter et fall i detaljomsetningen i måneder før med over 1 pst. Sammenlignet med oktober 2013 var handelen 2,0 pst. høyere i EU28 og 1,4 pst. i euroområdet.

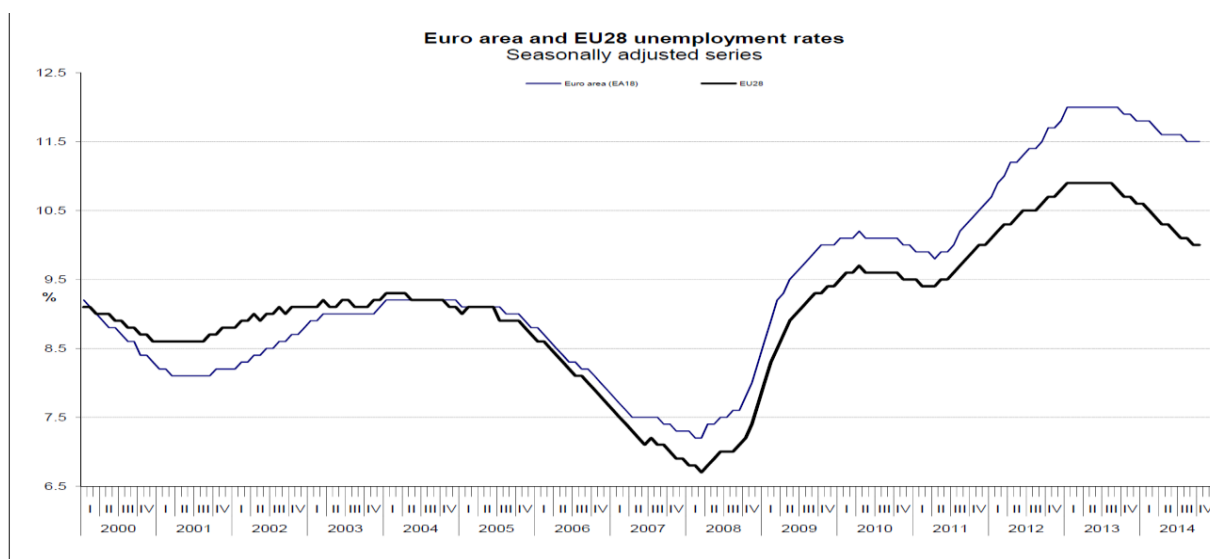
Arbeidsledigheten i euroområdet var 11,5 pst. i oktober, mens den i EU var 10,0 pst. For euroområdet er nivået det samme som de foregående månedene, mens nedgangen fortsetter i EU samlet. Ledigheten har falt fra et toppnivå i 2013 på 12 pst. i euroområdet og underkant av 11 pst. i EU.

Ledigheten er lavest i Tyskland og Østerrike med hhv. 4,9 og 5,1 pst. av arbeidsstyrken, mens Hellas og Spania ligger høyest med hhv. 25,9 og 24,0 pst. Sammenlignet med situasjonen for ett år siden har arbeidsledigheten falt i 22 land, økt i fem land og holdt seg uendret i Luxembourg. Ungarn, Spania og Portugal har hatt reduksjon på 2 prosentpoeng eller mer i løpet av det siste året. Ledigheten har økt mest i Italia og Finland.

Ifølge Eurostat er ungdomsledigheten målt på tradisjonell måte jevnt over meget høy i EU (21,6 pst.) og enda høyere i euroområdet (23,5 pst.). Lavest ligger Tyskland med 7¼ pst., men også Nederland og Østerrike har ungdomsledighet på under 10 pst. Hellas og Spania troner på toppen med over 50 pst. Dersom en i stedet hadde målt ledighet som den delen av ungdomskullet som verken er i arbeid eller under utdanning, den såkalte NEET-raten, som gir et bedre bilde av den faktiske arbeidsledigheten blant ungdom, er nivået langt lavere.

Arbeidsledigheten i euroområdet går sakte nedover. Tempoet er klart høyere i EU-land etenfor euroområdet slik at aggregatet EU28 også går raskere ned enn for euroområdet. Kun det nye medlemmet Kroatia har en arbeidsledighet på over 10 pst. av det såkalte «rest-EU».

I nedenstående figur fremgår det at arbeidsledigheten, særlig i euroområdet, er langt over det som ble registrert tidlig i dette århundret. På det laveste i 2008 var arbeidsledigheten ned mot 6½ pst. i EU samlet og ned mot 7 pst. for euroområdet.

Kilde: Eurostat

Prisstigningen (fra tilsvarende periode ett år tidligere) har avtatt markert fra godt over euroområdets inflasjonstak på 2 pst. både i 2011 og 2012 til en årsvekst på 0,3 pst. i september i år. Etter å ha tatt seg opp til 0,4 pst. i oktober, viser Eurostats tidliganslag for november en ny nedgang til 0,3 pst. Prisstigningen trekkes ned av prisfall på energivarer. Uten denne komponenten lå prisstigningen på 0,6 pst. Eurostat presenterer ikke tidliganslag for EU samlet.

Økonomisk politikk - finansministtermøter

(Redigert utdrag fra rapporten fra møtene omtalt nedenfor)

Diskusjonen om økonomiske saker i Eurogruppen og ECOFIN dreide seg denne gangen i hovedsak om innbetaling til EUs fellesbudsjett og programlandene Hellas og Kypros. Hellas går i retning av et forebyggende program med EU og IMF fra kommende årsskifte, mens Kypros nå kan få nye lån etter å ha fått på plass det rettslige rammeverket for restrukturering av privat gjeld. ECOFIN nådde politisk enighet om at innbetaling av beløp til EUs budsjett ved store justeringer av BNI- og mva-bidrag kan skje innen ni måneder etter vanlig frist.

Eurogruppen 6.11.2014

Eurogruppen diskuterte den økonomiske utviklingen og finanspolitikken, problemstillinger knyttet til Hellas og Kypros, samt stresstestene av euroområdet banker.

Diskusjonen om den **økonomiske utviklingen** og finanspolitikken skjedde med utgangspunkt i en orientering fra kommissær Moscovici om Kommisjonens høstprognoser, som blant annet viser at siden vårprognosene i mai er den økonomiske veksten i euroområdet nedjustert: fra 1,2 til 0,8 pst. i 2014 og fra 1,7 til 1,1 pst. i 2015. Veksten ventes å ta seg opp til 1,7 pst. i 2016. Ministrene var i hovedsak enige i Kommisjonens vurdering av utsiktene. Under pressekonferansen etter møtet uttrykte formann Dijsselbloem at etter en relativt sterk start på året, har veksten avtatt markert og ventes å være svak ut året. Det er ikke grunn til å være spesielt optimistisk, men det ser ut til at BNP-veksten i euroområdet vil være positiv igjen i 2014 – etter to år med fall i BNP. Veksten vil gradvis ta seg opp gjennom 2015 og 2016. Han pekte også på at det er store forskjeller i vekst mellom land.

Dijsselbloem understreket at i lys av den lite tilfredsstillende situasjonen er det behov for besluttomhet i medlemslandene med å gjennomføre en kombinasjon av en troverdig finanspolitikk, strukturpolitikk og investeringer. Sammen med Den europeiske sentralbankens uavhengige pengepolitiske beslutninger vil dette føre til økonomisk vekst. Han gjentok også tidligere utsagn om betydningen av Stabilitets- og vekstpakten som et sentralt tillitsanker i EU – en tillit som ble gjenfunnet gjennom konsolidering av medlemslandenes budsjetter de senere årene. Denne tilliten må ikke gå tapt igjen. Dijsselbloem pekte også på at Eurotoppmøtet i oktober hadde bedt lederne i Kommisjonen, Rådet, ECB og Eurogruppen om å forberede neste skritt i arbeidet med bedre økonomistyring og samordning av den økonomiske politikken i euroområdet. Eurogruppen vil delta aktivt i arbeidet med en konsistent pakke med forslag for å skape vekst, strukturreformer og avkastning på investeringer i euroområdet.

Moscovici orienterte om den forrige Europakommisjonens vurdering at det ikke forelå alvorlige brudd på **Stabilitets- og vekstpakten** etter at Frankrike og Italia hadde revidert sine opprinnelige budsjettforslag. Han understreket at dette ikke betydde at alle budsjettforslagene er i tråd med tidligere rådsanbefalinger (iht. underskuddprosedyren i Stabilitets- og vekstpakten eller i de landspesifikke anbefalingene for land som ikke har for stort underskudd). Under pressekonferansen uttrykte Moscovici at alle virkemidler ville bli vurdert, inkludert sanksjoner. Både han og Dijsselbloem pekte på viktigheten av å overholde paktens regler, men viste samtidig til at den inneholdt fleksibilitet ved strukturelle budsjettbedringer eller strukturelle reformer. Moscovici viste også til at han vil samarbeide med visepresident Dombrovskis om Kommisjonens uttalelser om medlemsstatenes budsjettforslag.

Kommentar: Rapportene ble offentliggjort 28. november. Se omtale under omtalen av det europeiske semester.

Diskusjonen om fortsatt assistanse til **Hellas** etter utløpet av det nåværende EU-programmet ved årsskiftet var foreløpig i og med at troikagruppen (IMF, Kommisjonen og ECB) ikke har kunnet ferdigstille femte gjennomgang av programmet. Den greske finansministeren redegjorde for hvordan landet vurderer situasjonen etter 1.1.2015. Dijsselbloem registrerte det som positivt at stresstestene viste at greske banker bare manglet et mindre beløp og at Kommisjonens høstprognose viser BNP-vekst i Hellas i år etter seks år med nedgang.

Eurogruppens vurdering er at planlagte og gjennomførte reformtiltak går i riktig retning, men er fortsatt ikke tilstrekkelige til å få troikainstitusjonene til å gjenoppta femte gjennomgang, som har ligget på is siden begynnelsen av oktober. Dette er nødvendig for at Eurogruppen skal kunne vurdere om statsgjelden er bærekraftig og hvilken oppfølging som er nødvendig etter årsskiftet. Eurogruppen oppfordret Hellas til raskt å gjennomføre de nødvendige reformene i tråd med MoU'en og i nært samarbeid med troika-institusjonene.

Det er betydelig støtte i Eurogruppen for et forebyggende program med betingelser, en såkalt Enhanced Condition Credit Line (ECCL) for Hellas når EUs fireårige program er slutt. Dette blir ansett som nødvendig ettersom tilliten i markedene er skjør² og mye reformarbeid gjenstår. IMF's program med landet varer ut første kvartal 2016. Hellas hadde håpet at IMF's program ble avvirket samtidig med EUs ettersom en har vært misfornøyd med kravene som er blitt stilt. Et flertall land, særlig Finland, skal ha insistert på fortsatt IMF-deltakelse. Dijsselbloem pekte under pressekonferansen på at slik deltakelse ville gi økt troverdighet til programmet. Den konkrete utformingen av IMF's deltakelse vil bli avklart sammen med de konkrete betingelsene i en ECCL frem mot og i Eurogruppens møte 8. desember.

Eurogruppen sa seg fornøyd med at **Kypros** nå har fått på plass det rettslige rammeverket for restrukturering av privat gjeld slik at den femte programgjennomgangen kan avsluttes. Dermed skulle det ligge til rette for at neste lånetransje på 350 millioner euro kan utbetales fra EUs krisefond ESM (The European Stability Mechanism) i nær fremtid.

ESMs administrerende direktør Regling benyttet anledningen under pressekonferansen etter eurogruppens møte til å minne om at **tidligere kriseland** (med lån fra ESM) - Irland, Spania og Portugal - er blant de raskest voksende i euroområdet. Investorene har fått tillit til landene både på kort og mellomlang sikt på grunn av reformene som er pålagt og gjennomført.

Eurogruppen hadde en kort diskusjon om **bankunion og stresstestene** av euroområdets banker. Det var enighet om at testene var profesjonelt gjennomført og at ECB synes å ha den nødvendige kompetansen til å gjennomføre tilsyn og overvåking av euroområdets finansmarkeder, som den overtok fra 4. november. Testene – sammen med det arbeidet bankene har gjort med å styrke balansen og vil måtte gjøre innen de frister som er satt for banker som ikke besto testene, vil styrke tilliten til bankvesenet i euroområdet og dermed bidra til ny vekst.

ECOFIN 7.11.2014

EUs budsjett

Diskusjonen kom i hovedsak til å dreie seg om konsekvensene for medlemslandenes mva- og BNI-bidrag til EUs budsjett som følge av omleggingen til ny nasjonalregnskapsstandard (ESA 2010), men som også reflekterer den økonomiske utviklingen i medlemslandene. I og med at justeringene - og dermed budsjettbidragene – denne gangen gjøres for perioden 1995-2013 viser beregningene betydelige utslag for enkeltland. Storbritannia skal iht. gjeldende forordning betale inn et engangsbeløp på 2,1 milliarder euro innen 1. desember 2014. Også Nederland og Italia må ut med store beløp. Største mottakere er Frankrike med 1,0 milliarder euro og Tyskland med et noe lavere beløp. Til sammen dreier det seg om justeringer på 9,5 milliarder euro. Normalt er de årlige omfordelingene et rent teknisk spørsmål, som ikke blir i fjor var totalbeløpet 360 millioner euro. Det største beløpet inntil i år var 3,8 milliarder euro i 2007.

På bakgrunn av beløpenes størrelse og den kraftige ordbruken fra særlig statsminister Cameron under EU-toppmøtet i oktober, var det ikke uventet at ECOFIN drøftet saken. ECOFIN-formann Padoa-Schioppa presenterte et kompromiss, som innebar at innbetalingene kan skje over en periode frem til 1. september 2015 istedenfor 1. desember 2014. Et stort flertall var enig i at beløpene var så store at innbetaling innen gjeldende frist ville kunne være en belastning for enkelte land. En rekke nettomottakere av EU-bidrag stilte imidlertid som betingelse for å gå med på politisk enighet om betalingsutsettelse at man samtidig ble enig om å støtte Kommisjonens forslag til økte betalingsbevilgninger for 2014 (for å dekke utestående krav om betaling til medlemslandenes samholdingspolitikk mv.) og velvilje i

Kristalina Georgieva, visepresident i Europakommisjonen med ansvar for budsjett under ECOFIN 07. november. Foto: The Council of the European Union

² Statsminister Samaras påstand i oktober om at landet ville klare en «ren utgang» (clean exit) skapte betydelig uro i finansmarkedene.

2015-budsjettforhandlingene. Flere land (netto bidragsytere) gikk imot å utsette en politisk enighet med en uke for å avklare de øvrige budsjettspørsmålene.

Konklusjonen ble politisk enighet om at Kommisjonen skal komme tilbake med forslag om endringer i forordningen om Fellesskapets egne midler, som skal gjøre det mulig under særlige omstendigheter å innbetale skyldige beløp over en periode på inntil ni måneder etter den normale fristen (1. desember). Forslaget skal vedtas av Rådet og Europaparlamentet, fortrinnsvis innen 1. desember i år. Kommisjonens visepresident for Budget and Human Resources, Kristalina Georgieva, antydte at særlige omstendigheter kunne foreligge når totale justeringer var større enn 5 milliarder euro og at enkeltland måtte betale inn mer enn to måneders normal kontingent. Hun lovte også å vurdere hvordan transparensen i prosessen med revisjon av BNI og korrigeringer av betalinger til EU-budsjettet kunne økes. I konklusjonen heter det videre at pga. den kraftige økningen i ubetalte krav under de fleste budsjettkapitlene, vil Rådet arbeide konstruktivt, herunder å bruke fleksibilitetsinstrumentet i langtidsbudsjettet 2014-20 (flytte betalingsmidler fra 2018-20 til 2014 innenfor den totale summen i langtidsbudsjettet).

Kommentar

Justeringene av innbetalingene til EUs egne midler (BNI og mva) har naturlig nok vært mest omtalt og diskutert i Storbritannia. Blant annet er finansminister Osborne sitert på at han har fått beløpet halvert. Sammenhengen her er at Storbritannia har en rabatt³. Denne er utformet slik at dersom landets innbetalinger til EU-budsjettet øker, øker også rabatten. Den høyere rabatten, som utgjør om lag 1 milliard euro og skal tilbakeføres i 2015, har hele tiden ligget inne i beregningene fra Kommisjonen. Med betalingsutsettelse til 2015 finner betalingene av Storbritannias ekstra innbetaling og ekstra rabatt etter enigheten i ECOFIN sted i samme år.

Rådet og Europaparlamentet kom ikke til enighet om **EUs budsjett for 2015** med utgangspunkt i Kommisjonens første forslag ved fristens utløp medio november. Kommisjonen la 28. november frem nytt forslag til budsjett som nå forhandles mellom Europaparlamentet og Rådet. Visepresident Georgieva uttrykte optimisme mht. å komme til enighet med utgangspunkt i Kommisjonens nye forslag, som har tatt hensyn til de to øvrige institusjonenes synspunkter i tidligere forhandlingsrunder. Dersom en ikke kommer til enighet om budsjettet innen årets utløp, har Kommisjonen fullmakt til å bruke en tolvdel av 2014-budsjettet i hver måned i 2015 inntil enighet er på plass.

Kommissærene Moscovici (f.v.) og Hill under ECOFIN 7. november.
Foto: The Council of the European Union

EU-statistikk

ECOFIN vedtok rådskonklusjoner om EUs statistikk uten diskusjon. Konklusjonene gjør rede for den senere tids fremdrift i gjennomføringen av tidligere fastsatte prioriteringer innen statistikkområdet. I konklusjonene er det lagt vekt på styring av statistikkarbeidet, kvaliteten på statistikken, kvalitetssikring av underliggende statistikk som er grunnlaget for vurdering av makroøkonomiske ubalanser, pågående arbeid med å utvikle strukturpolitiske indikatorer og modernisering av det europeiske statistikkssystemet.

Klimafinansiering

ECOFIN vedtok uten diskusjon rådskonklusjoner om klimafinansiering som grunnlag for klimaforhandlingene (COP 20) i Lima i desember. Lima-møtet vil søke å gjøre fremskritt på dette området som ledd i arbeidet med å kunne få i stand en omfattende klimaavtale i Paris i 2015.

I rådskonklusjonene legges det opp til at EU-landene bekrefter sin støtte til at de rike landene skal mobilisere 100 milliarder USD årlig til klimainvesteringer i utviklingslandene fra 2020. Beløpet skal komme fra ulike kilder, herunder offentlige, private og såkalte innovative kilder. I konklusjonene understrekes behovet for en rettferdig

³ Rabatten, som ble fremforhandlet av statsminister Thatcher i 1984, er begrunnet med at landet som følge av liten landbrukssektor var en betydelig netto bidragsyter til EU-budsjettet selv om landet var blant EUs fattigste land.)

byrdefordeling mellom de mest utviklede landene samtidig som også fremvoksende økonomier bidrar til finansieringen i tråd med egen kapasitet og ansvar.

I rådskonklusjonene omtales også at EU vil gi betydelige bidrag til Det grønne klimafondet. EU legger stor vekt på at dette fondet har potensiale til å utgjøre et viktig virkemiddel i arbeidet med å begrense klimagassutslipp slik at temperaturøkningen siden den industrielle revolusjonen kan holdes under 2° C. Rådskonklusjonene understreker også at klimafinansieringen må være kostnadseffektiv.

Andre saker

Følgende saker av interesse ble vedtatt uten debatt (A-liste):

- *Gjennomgang av det europeiske systemet med finansielt tilsyn.*
- *Kapitaldekningsdirektivet: Tekniske standarder, der Rådet ikke har merknader til Kommisjonens delegerede forordning om metoder for å identifisere systemviktige institusjoner.*
- *Finanspolitikk i euroområdet, som spesifiserer (adferdskode) forpliktelsene for euromedlemmer iht. Stabilitets- og vekstpakten*

Eurogruppens leder og Nederlands finansminister Dijsselbloem (midten) sammen med finansministrene til Malta (f.v.) og Hellas. Foto: The Council of the European Union

Økonomisk politikk - det europeiske semester

Det europeiske semesteret for 2015, som er EUs viktigste samordning av den økonomiske politikken, startet i 28. november 2014 med at Kommisjonen la frem flere rapporter: 1) den årlige vekstundersøkelsen, 2) varslingsrapporten om mulige makroubalanser og 3) vurderingen av eurolandenes budsjettplaner for 2015.

Rapportene gir et bilde av EU med lav økonomisk vekst og svakt arbeidsmarked, betydelige eksterne og interne ubalanser og mange land som fortsatt sliter med stort budsjettunderskudd og høy offentlig gjeld. Kommisjonen har lansert investeringsplanen på over 200 milliarder euro som bidrag til å gi EUs økonomi en ny start. Over halvparten av EUs medlemsland har makroøkonomiske ubalanser og om lag halvparten av landene i euroområdet står har budsjettunderskudd og/eller offentlig gjeld som bryter med Stabilitets- og vekstpakten.

Rapportene ligger [her](#)

Franske Pierre Moscovici er økonomikommisær i Europakommisjonen og har ansvaret for oppfølgingen av det europeiske semester. Foto: The European Union 2014

Som en sentral del av arbeidet med å samordne EU-landenes økonomiske politikk, budsjettpolitikk og reformer ble det europeiske semesteret etablert gjennom en rekke lovgivningsrunder (six-pack, two-pack og Treaty on Stability, Coordination and Governance) fra 2010.

Det europeiske semesteret for 2015 ble satt i gang⁴ 28. november ved at Kommisjonen la frem rapportene **den årlige vekstundersøkelsen** (Annual Growth Survey) og **varslingsrapporten om mulige makroubalanser** (Alert Mechanism Report). Samme dag offentliggjorde Eurostat indikatorene som danner grunnlaget for å identifisere makroøkonomiske ubalanser på et tidlig tidspunkt. En rapport om arbeidsmarkedet er også en del av semesterpakken. 28. november offentliggjorde Kommisjonen også sine **vurderinger av eurolandenes budsjettforslag for 2015** (Opinions on the 2015 Draft Budgetary Plans).

Annual Growth Survey

Veksten og vekstutsiktene i EU og særlig euroområdet er svak. Årsakene til det er mange, og veksten varierer betydelig mellom land. Med ny Kommisjon med et ambisiøst program for «sysselsetting, vekst, rettferdighet og demokratisk forandring» er tidspunktet kommet for å begynne på ny frisk. Sysselsetting, vekst og investeringer er dens høyeste prioriteringer. Den årlige Annual Growth Survey og tilhørende dokumenter redegjør for Kommisjonens pakke for å styrke disse elementene (Juncker-planen). Rapporten gjør således rede for hva man i tillegg kan gjøre på EU-nivå for å bistå medlemslandene med å oppnå høyere vekst og få i gang en bærekraftig utvikling.

Kommisjonen legger opp til en integrert tilnærming med tiltak både på etterspørsels- og tilbudssiden for å få i gang ny vekst i EU. For å lykkes kreves det handling på alle nivåer – fra globalt, på EU-nivå og på nasjonalt, regionalt og lokalt plan.

Kommisjonen anbefaler følgende tre grunnpilarer for EUs økonomiske og sosiale politikk for 2015:

- **Et koordinert krafttak for å øke investeringene.** Her står forslaget om Juncker-planen om offentlige og private investeringer innen nøkkelområder som infrastruktur, utdanning, forskning og innovasjon på 315 milliarder euro, sentralt.
- **Fornytt engasjement i strukturreformer.** Reformen er avgjørende for at landene skal kunne redusere gjelden og øke jobbskapingen (både flere og bedre jobber). Rapporten trekker frem at reformer innen tjenesteytelser, energi, telekommunikasjon og den digitale økonomien, samt bedre rammevilkår for næringslivet vil skape nye muligheter for vekst og sysselsetting. Avbyråkratisering er et viktig stikkord,

⁴ Det europeiske semester fortsetter med noen mellomstasjoner frem til juni-juli 2015 med godkjenning av de landspesifikke retningslinjer av det europeiske råd og påfølgende formelt vedtak Ecofin. Dermed foreligger disse i tide til legge føringer på behandlingen av det enkelte EU-lands utkast til budsjett for 2016.

som skal gjelde på EU-nivå og i medlemslandene. Kommisjonen understreker behovet for nasjonalt eierskap i arbeidet.

- **Finanspolitisk ansvarlighet.** Til tross for betydelig budsjettkonsolidering i løpet av de senere årene er det behov for fortsatt å styrke statsfinansene slik at de er bærekraftige på lang sikt. Medlemsland med handlerom i finanspolitikken, oppfordres til å bidra til å øke innenlandsk etterspørsel, særlig investeringer. Kommisjonen trekker også frem at offentlige utgifter må brukes mer effektivt og at investeringer må prioriteres. Skattesystemet må også gjøres mer effektivt og legge til rette for investeringer. I rapporten fremføres også at medlemslandene må løse problemene med skatteunngåelse- og –svindel.

Kommisjonen fremfører at det er viktig å arbeide parallelt med alle tre områdene for å få mest mulig virkning av tiltakene, samt å gjenskape tilliten og redusere usikkerheten som hindrer investeringer. Det er et særlig behov for et fornyet engasjement i gjennomføring av strukturreformer for å kunne sikre bærekraftige offentlige finanser og mobilisere investeringer. Kommisjonen tilbyr veiledning om hvordan medlemslandene best mulig skal kunne utnytte fleksibiliteten i Stabilitets- og vekstpakten.

Alert Mechanism Report

Alert Mechanism Report er startskuddet for den årlige vurderingen av medlemslandenes makroøkonomiske ubalanser – the Macroeconomic Imbalance Procedure. Rapporten identifiserer og drøfter ubalanser som kan hindre at medlemslandenes og EUs økonomi samt den økonomiske og monetære unionen fungerer best mulig. I arbeidet med å identifisere mulige ubalanser brukes en resultattavle bestående av elleve indikatorer med en rekke hjelpeindikatorer. I neste omgang gjennomføres dybdeanalyser av de landene som iht. indikatorene har mulige ubalanser. Dybdeanalysene vil gi svar på om de makroøkonomiske risikofaktorene i medlemslandene øker eller avtar, samt om landene har «ubalanser» eller for «store (excessive) ubalanser». Med utgangspunkt i analysene vil Kommisjonen gi politikk anbefalinger til de aktuelle medlemslandene.

Alert Mechanism Report konkluderer med at makroøkonomiske ubalanser fortsatt er en alvorlig bekymring og understreker behovet for besluttsom, omfattende og samordnet politisk handling. Det er bedring på en del områder, som konkurranseevne. På den annen side fører den høye offentlige og private gjelden samt høy utenlandsgjeld til at mange land er økonomisk og finansielt sårbare. Den svake innenlandske etterspørselen i kreditorlandene fører til at de store overskuddene på driftsbalansen ikke blir redusert. Den økonomiske veksten har vært for svak til å gi store positive forbedringer i de bekymringsfulle svake arbeids- og sosial-indikatorene. Samtidig fører den svært lave inflasjonen til ekstra risiko knyttet til den høye gjelden og øker samtidig den økonomiske byrden ved å rebalansere og bygge ned gjeld.

Med utgangspunkt i resultattavlen og tidligere års vurderinger av makroøkonomiske ubalanser vil Kommisjonen gjennomføre dybdeanalyser av 16 land med ulike grader av ubalanse. Ti land – Danmark, Estland, Latvia, Litauen, Luxembourg, Malta, Polen, Slovakia, Tsjekkia og Østerrike – vurderes å ikke ha nevneverdige makroøkonomiske ubalanser. Programlandene Hellas og Kypros vurderes ikke nå.

Rådet og Europaparlamentet er invitert til å drøfte Annual Growth Survey og Alert Mechanism Report som innspill til det videre arbeidet. Det europeiske semesteret er ment å være en katalysator for reformer på EU-nivå og nasjonalt plan. Kommisjonens overvåking har imidlertid avdekket at det ikke tas tilstrekkelig nasjonalt eierskap slik at oppfølgingen av anbefalingene, særlig når det gjelder strukturreformer, ikke er tilfredsstillende. Kommisjonen foreslår derfor å strømlinje og styrke det europeiske semesteret for blant annet å skape større politisk eierskap, ansvarlighet og å styrke troverdigheten til de landspesifikke anbefalingene. Et konkret tiltak er at Kommisjonen istedenfor å legge frem to rapporter på ulike tidspunktet i løpet av våren, utarbeider én omfattende rapport som samler analysene og anbefalingene for hvert enkelt land. Det tas sikte på at Kommisjonens rapporter foreligger i god tid før EU-toppmøtet i slutten av mars. Kommisjonen tar også til orde for et åpnere europeisk semester og at en i større grad enn nå også trekker inn Europaparlamentet og arbeidslivets parter.

Kommisjonens vurdering av eurolandenes budsjettplaner for 2015

Medlemslandenes budsjettplaner må sendes til Kommisjonen senest 15. oktober. På grunnlag av innrapporterte budsjettforslag satte Kommisjonen i gang oppklarende konsultasjoner med Frankrike, Italia, Finland og Østerrike. Kommisjonen var bekymret for at det forelå et alvorlig brudd på regelverket i Frankrike og Italia. Etter at de to landene hadde presentert innsparinger utover det som lå i de opprinnelige planene, vurderte den forrige Kommisjonen at det ikke forelå alvorlige brudd slik at Italia og Frankrike ikke måtte vedta endringer i budsjettet på daværende tidspunkt.

Kommisjonen offentliggjorde 28. november rapporten med mer dyptgripende analyser av om eurolandenes budsjettplaner for 2015 er i tråd med Stabilitets- og vekstpakten.

Analysene nå er basert på makroøkonomiske forutsetninger i Kommisjonens høstprognose fra begynnelsen av november. Videre gjøres det vurderinger av tiltak som er allerede er gjennomført i landene og risikoen knyttet til implementeringen av budsjettet for 2015. For land som er underlagt underskuddprosedyren tar Kommisjonens vurderinger utgangspunkt i om oppfølgingen mht. budsjettutvikling og reformer er i samsvar med Rådets anbefalinger som er gitt som en del av prosedyren. Hovedvekten legges på om vedkommende land trenger å gjennomføre ytterligere tiltak for å oppfylle kravene i Stabilitets- og vekstpakten. Den økonomiske politikken i land som ikke har for stort underskudd vurderes med utgangspunkt i om man nærmer seg det mellomlangsigte målet for budsjettbalanse og offentlig gjeld, samt om reformer gjennomføres i tråd med landspesifikke anbefalinger.

I sin vurdering av situasjonen for euroområdet viser Kommisjonen til at underskuddet samlet fortsetter å gå ned og ventes å svare til 2,6 pst. av BNP i 2014 og 2,2 pst. i 2015. Etter flere år med budsjettkonsolidering, er finanspolitikken nå omtrent nøytral for euroområdet samlet, dvs. at det strukturelle budsjettunderskuddet er omtrent uendret i perioden 2014-16. Rapporten peker også på at mange land har tatt skritt i riktig retning mht. kvaliteten på budsjettene ved å redusere skatt på arbeid. Samtidig er det liten - om enn noen - fremskritt i arbeidet med å vri budsjettene utgiftsside i mer vekstvennlig retning.

Til tross for at euroområdet samlet «overholder» Stabilitets- og vekstpakten, bryter mange land dens regler. Eurolandene deles opp i grupper etter hvordan de i budsjettet for 2015 ventes å oppfylle kravene i Stabilitets- og vekstpakten:

- Fem land - Irland, Luxembourg, Nederland, Slovakia og Tyskland – ventes å oppfylle budsjettreglene
- Fire land - Estland, Finland, Latvia og Slovenia - ventes «i hovedsak å overholde» budsjettreglene.
- Syv land – Belgia, Frankrike, Italia, Malta, Portugal, Spania og Østerrike - får stempelet «risiko for ikke å overholde».

Programlandene Hellas og Kypros vurderes ikke

Selv om Frankrike og Italia justerte sine budsjetter etter press fra Kommisjonen i oktober, oppfyller de fortsatt ikke anbefalingene som tidligere er blitt gitt iht. Stabilitets- og vekstpakten. Kommisjonen utsetter imidlertid avgjørelsen om sanksjoner til begynnelsen av mars 2015 for disse to landene og Belgia. På det tidspunktet vil en ha bedre oversikt over det faktiske budsjettunderskuddet i 2014. Samtidig har alle tre lands statsleder i brev av 21. november lovet å gjennomføre betydelige reformer raskt, som vil bli evaluert om tre måneder. Sannsynligheten for sanksjoner er størst overfor Frankrike, som er underlagt underskuddprosedyren og i en årrekke har brutt kravene i Stabilitets- og vekstpakten. Belgia og Italia er for tiden ikke i underskuddprosedyre, men Kommisjonen anbefaler sterkere budsjettkonsolidering og reformtiltak for å kunne håndtere meget høy statsgjeld.

Samtlige land får anbefalinger. Kommisjonen mener at de fleste har gjort for små fremskritt i å oppfylle landspesifikke anbefalinger om strukturelle reformer med betydning for budsjettet (fiscal-structural reforms). Eksempelvis blir Tyskland, som er i den «sikre» gruppen, anbefalt å øke de offentlige investeringene og forsere gjennomføringen av de strukturelle elementene i de nåværende landspesifikke anbefalingene om budsjettet.

I forbindelse med fremleggelsen av Kommisjonens budsjetttrapport uttrykte visepresident Dombrovskis (for euro og sosial dialog) at etter flere år med betydelig innsats for å nå finansiell stabilitet og bærekraft i offentlige finanser, er tiden nå inne for å gjennomføre strukturreformer for å sikre bærekraftig vekst og jobbskaping.

Kommisjonen ønsker best mulig dialog og samspill med medlemslandene i budsjettprosessen. Det er lagt opp til at dersom nasjonalforsamlinger ønsker det, vil Kommisjonen møte opp for å presentere sine vurderinger.

Visepresident Valdis Dombrovskis i Europakommisjonen sitter med hovedansvaret for euroen. Foto. The European Union 2014

Juncker-pakken for investeringer

Europakommisjonen la 26. november frem den annonserte planen med tiltak for å gi EU en ny økonomisk start. Dette skal skje ved å øke offentlige og private investeringer med minst 315 milliarder euro over en treårsperiode. Planen består av tre elementer: 1) mobilisere finansiering for investeringer uten å ta opp ny offentlig gjeld, 2) identifisere og støtte investeringsprosjekter innen nøkkelområder som infrastruktur, utdanning, forskning og innovasjon og 3) fjerne sektorspesifikke og andre finansielle og ikke-finansielle hindre for investeringer.

Det er generelt betydelig skepsis til om man med utgangspunkt i en offentlig garanti på 21 milliarder euro kan skaffe finansiering til risikoprosjekter for 315 milliarder euro. Kommisjonens vurdering om at offentlige kapitalinnskudd fra medlemslandene ikke skal telle med ved beregning av budsjettunderskudd, kan bli kontroversielt.

Innledning

Europakommisjonens president Juncker og visepresident Katainen lanserte 26.11.2014 den annonserte investeringsplanen på 315 milliarder euro. Pakken skal bidra til å skape ny vekst og nye jobber i EU.

Utgangspunktet for planen er at investeringene i EU nå ligger klart under det bærekraftige trendnivået. Mens BNP og privat forbruk omtrent er tilbake på førkrise nivå, ligger investeringene 15 pst. under. I Hellas har investeringene falt med hele to tredeler, men også andre tidligere kriseland har hatt betydelige fall. Perioden like før finanskrisen var klart preget av bygge- og investeringsboom slik at nivået var oppblåst. Men dagens nivå er også betydelig under langtidstrenden for investeringer som andel av BNP. Årsakene til det lave nivået er blant annet den økonomiske og politiske usikkerheten, samt at gjeldsnivået både i privat og offentlig sektor er høyt i mange land. Økte investeringer skal gjennom multiplikatoreffekter bidra til økt økonomisk vekst på kort sikt og samtidig legge grunnlaget for langsiktig vekst ved økt vekstpotensial, produktivitet og jobbskaping.

Ingrediensene i den økonomiske politikken skal være finanspolitisk ansvarlighet, strukturreformer og økte investeringer. Investeringsplanen har tre målsettinger: 1) stimulere den økonomiske oppgangen og snu fallet i investeringer, 2) være et viktig skritt for å møte det langsiktige behovet for å styrke konkurranseevnen innen strategiske områder og 3) å styrke den europeiske dimensjonen innen kunnskap, menneskelig kapital og fysisk infrastruktur mv.

Kommisjonen anslår at tiltakene vil kunne øke EUs BNP med 330-410 milliarder euro og skape 1,3 millioner nye jobber i løpet av treårsperioden.

Europakommisjonens president redegjør for sin investeringspakke på 315 milliarder euro til Europa-parlamentet 26. november. Visepresident Katainen, som sitter med hovedansvaret for pakken, til høyre på raden bak Juncker. Foto: The European Union 2014

Hovedelementene i planen

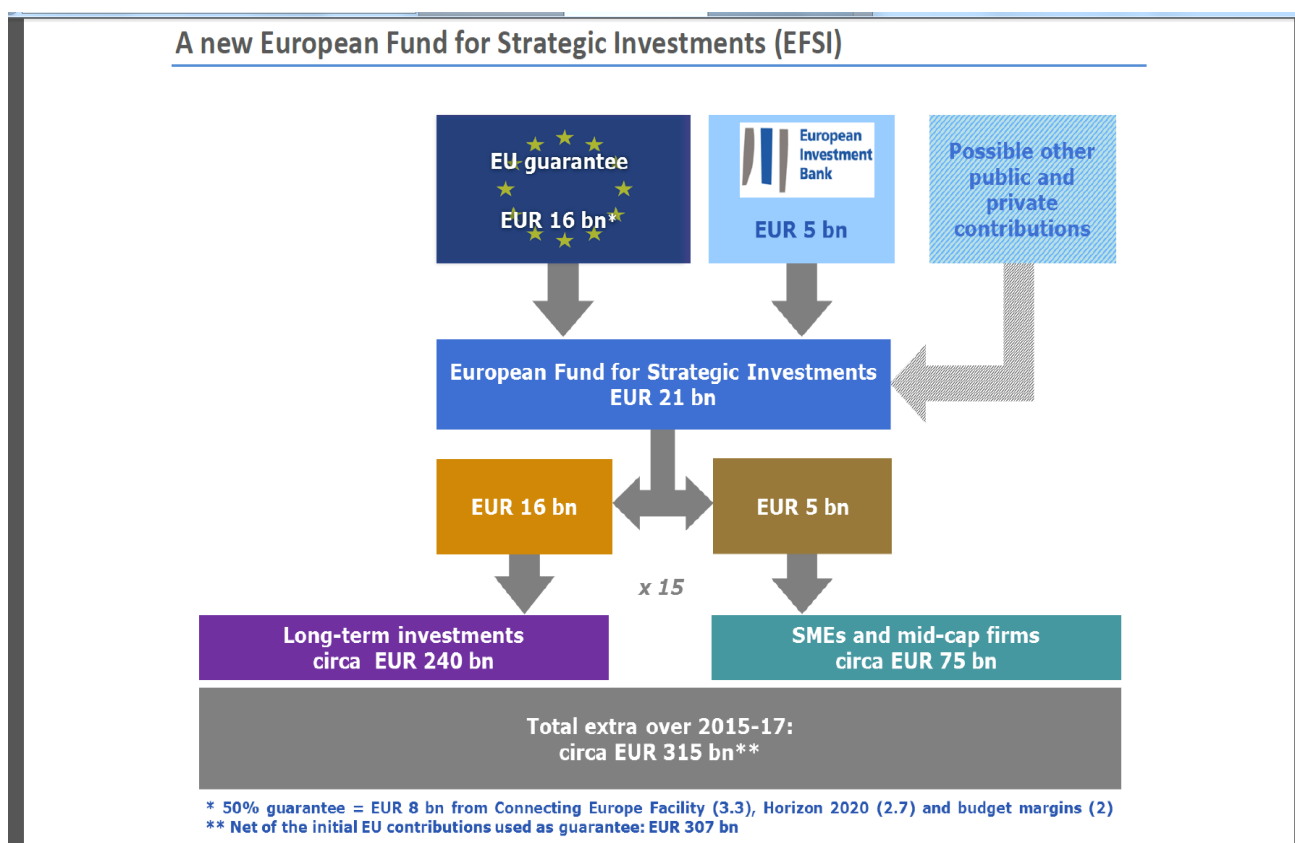
Investeringsplanen består av følgende elementer:

- Etablering av et nytt European Fund for Strategic Investments (EFSI), som med offentlige garantier skal mobilisere minst 315 milliarder euro i økte investeringer i treårsperioden 2015-18.
- Etablering av en troverdig mengde prosjekter sammen med et hjelpeprogram for å kanalisere investeringer dit de trengs mest.
- Et ambisiøst reformarbeid for å gjøre Europa mer attraktivt for investeringer og fjerne regulatoriske flaskehalser.

EFSI og øvrig finansiering

EFSI vil bli etablert som et partnerskap mellom Kommisjonen og Den europeiske investeringsbanken (EIB), som stiller garantier på hhv. 16⁵ og 5 milliarder euro. Dette vil gjøre det mulig for EIB å utstede obligasjoner på om lag 60 milliarder euro, som i sin tur vil være grunnlaget for å skaffe til veie et betydelig beløp i det private markedet med sikkerhet foran de offentlige finansieringskildene. Basert på en erfaringsmessig multiplikatoreffekt på 1:15 venter Kommisjonen at såkorngarantien på 21 milliarder euro fra EUs eget budsjett og EIB skal gi minst 315 milliarder i totale offentlige og private investeringer over en treårsperiode. Av dette skal om lag 240 milliarder euro medgå til såkalte strategiske investeringer og 75 milliarder euro til små og mellomstore bedrifter (opp til 3000 ansatte). Offentlige bidrag fra medlemsland og private bidragsytere til såkornmidlene vil øke investeringene ytterligere.

I og med at EFSI skal etableres i EIB og bruke eksisterende ressurser, vil det være operasjonelt allerede fra våren 2015.

Kilde: Europakommisjonen

⁵ De 16 mrd. euro i garanti fra EUs fellesbudsjett er basert på en avsetning på 8 mrd. euro. Midlene foreslår Kommisjonen å hente fra Horizon 2020 (2,7 mrd. euro), Connecting Europe Facility – CEF (3,3 mrd. euro) og fra langtidsbudsjettets margin (2 mrd. euro). Prosjektene i Juncker-planen vil for en stor del være innen områder som dekkes av de to nevnte programmene

Prosjektgenerering og innsatsområder

En gruppe (task force) bestående av representanter fra Kommisjonen, EIB og medlemslandene er etablert for å vurdere mulige hindre for investeringer og å evaluere mulige prosjekter. Gruppen vil utarbeide en første liste med mulige prosjekter i løpet av desember. Arbeidet vil bli trappet ytterligere opp med sikte på å «klargjøre» nøkkelprosjekter innen prioriterte områder. Kravet til prosjektene er at de skal være levedyktige, ha en reell tilleggsverdi for europeisk økonomi og at de skal kunne startes opp i løpet av maksimalt tre år. Finansieringen vil bli kanalisert til slike prosjekter uavhengig av geografisk plassering og sektor. En ekspertgruppe skal avgjøre hvilke prosjekter som skal gjennomføres.

EFSI vil sørge for at det hele tiden er en «pipeline» av prosjekter å velge mellom for potensielle investorer. I tillegg vil EIB bistå medlemslandene i å identifisere, prioritere, forberede, strukturere og gjennomføre strategiske prosjekter med en europeisk tilleggsverdi og gjøre bruken av EU-fond mer effektiv. Land med lite kjennskap til finansmarkedene vil også få bistand til å gjøre investeringsprosjekter mer attraktive for private investorer.

Innsatsområder:

- Strategisk infrastruktur, som omfatter investeringer for å utvikle det digitale felles markedet og energimarkedet i tråd med EUs politikk.
- Transportinfrastruktur i næringslivssentre, utdanning, forskning og innovasjon.
- Investeringer for å øke sysselsettingen, særlig gjennom finansiering av små og mellomstore bedrifter og tiltak for ungdomsledighet.
- Miljømessig bærekraftige prosjekter.
- Innovasjon, forskning og utvikling.

Strukturreformer

En viktig forutsetning for å få på plass finansiering til prosjekter for 315 milliarder euro er at det regulatoriske rammeverket på fellesskapsnivå og i medlemslandene er stabilt og forutsigbart. Særlig gjelder dette for prosjekter som strekker seg over meget lang tid. Eksempelvis vil et prosjekt innen fornybar energi ønske forutsigbarhet mht. utslippsnivå og energimålsettinger.

Investeringsbeslutninger (og finansiering) vil også avhenge av kostnadene ved å etablere virksomhet, tilgangen til finansiering, mengden av offentlige krav, kvaliteten og raskheten i offentlig administrasjon mv. Til tross for betydelig innsats på EU-nivå og i enkeltland går arbeidet med strukturreformer for blant annet å fjerne administrative og regulatoriske byrder for sakte frem og er ujevnt mellom land. Dette er særlig et problem for små og mellomstore bedrifter, som står for en betydelig del av jobbskapingen.

Kommisjonen trekker frem konkrete reformbehov innen finansielle tjenester for å skaffe kapital. Særlig understrekes det at europeisk næringsliv er langt mer avhengig av banklån enn sine amerikanske kolleger for å finansiere investeringer. Etableringen av en kapitalmarkedsunion vil bidra til et mer diversifisert tilbud av finansiering av små og mellomstore virksomheter og langsiktige prosjekter. Det er også behov for å fjerne regulatoriske og ikke-regulatoriske hindre i de store infrastruktursektorene (energi, telekom og transport) og i produkt- og tjenestemarkedet generelt.

Timeplanen

Det europeiske råd skal drøfte saken 18.-19. desember i år og gi tilbakemelding på hovedelementene i investeringsplanen, herunder om opprettelsen av European Fund for Strategic Investments og om saken vil bli behandlet som hastesak når forslaget fra Kommisjonen til forordning foreligger i januar 2015. Kommisjonen håper at Europaparlamentet og Rådet fatter nødvendige vedtak i juni 2015. Parallelt bygges det opp kompetanse i EIB til de ulike oppgavene.

Kommisjonen regner med at fra midten av neste år er de ulike elementene klare: EFSI er operasjonell, en transparent «pipeline» av prosjekter er på plass på EU-nivå og den nye investeringsrådgivnings-«hub'en» er på plass.

I utgangspunktet vil investeringsplanen gå fra midten av 2015 til midten av 2018, men i forbindelse med lanseringen utelukket ikke Juncker at den kan bli forlenget.

Det tas sikte på en evaluering av fremdriften på stats- og regjeringssjefsnivå i juni 2016.

Kommentarer

Kommentatorer fra tenketanker, analytikere og media er gjennomgående skeptisk til at et garantibeløp på 21 milliarder euro skal kunne fremskaffe 15 ganger så mye finansiering til prosjekter som har så høy risiko at EIB ikke tidligere har bidratt til finansieringen.

Et kontroversielt punkt i planen er at bidrag fra medlemslandene til EFSI ikke skal telle med når Kommisjonen vurderer et lands oppfyllelse av Stabilitets- og vekstpaktens budsjettregler. Dette har støtte fra venstrefløyen i Europaparlamentet, mens medlemsland som Tyskland og andre nordlige EU-land ikke vil være like begeistret.

Det kan også bli en politisk dragkamp om hvor investeringsprosjektene skal gjennomføres. Noen frykter at fordelingen av prosjekter blir politisert. Kommisjonen på sin side står hardt på at det er prosjektenes avkastning og relevans som avgjør. Dette kriteriet skal også være overordnet hensynet til hvor mye som skal investeres i den enkelte prioriterte sektor.

II SKATT

Generell regel mot omgåelse i mor/datterdirektivet

Ulikheter i skattesystemene – grobunn for dobbel skattefrihet

Foto: Morguefile

Bestemmelsene i mor/datterdirektivet om fritak for skatt på utdelinger mellom selskaper i samme konsern skal i utgangspunktet forhindre dobbeltbeskatning av virksomhetsoverskudd, både i tilfeller hvor utdelingene skjer mellom to nasjonale selskaper og hvor de krysser en landegrense. Direktivet har imidlertid også blitt benyttet til å oppnå *dobbel skattefrihet* på selskapsoverskudd utdelt over landegrensene, gjennom utnyttelse av ulikheter i skattesystemene. Slike tilfeller av dobbel skattefrihet har motivert Kommisjonens til å foreslå en ny generell skatteomgåelsesregel.

Det finnes allerede en generell omgåelsesregel i direktivet. Denne regelen er imidlertid uklar, og medlemsstatenes implementering i nasjonal lovgivning er svært varierende. Den nye bestemmelsen skal sørge for at statene får en plikt til å innføre samme

omgåelsesstandard og derved sikre en harmonisert anvendelse i nasjonal rett. Standarden er også forutsatt å være i tråd med OECDs anbefalinger for å motvirke *BEPS (Base Erosion and Profit Shifting)*.

På ECOFIN-møtet 7. november lød forslaget slik (se [link](#) for fullstendig forslag):

“Directive 2011/96/EU is amended as follows:

- 1. In Article 1, paragraph 2 is replaced by the following paragraphs:*
- 2. Member States shall not grant the benefits of this Directive to an arrangement or a series of arrangements that, having been put into place for the main purpose or one of the main purposes of obtaining a tax advantage which defeats the object or purpose of this Directive, are not genuine having regard to all relevant facts and circumstances.
An arrangement may comprise more than one step or part.*
- 3. For the purposes of paragraph 2, an arrangement or a series of arrangements shall be regarded as not genuine to the extent that they are not put into place for valid commercial reasons which reflect economic reality.*

4. *This Directive shall not preclude the application of domestic or agreement-based provisions required for the prevention of tax evasion, tax fraud or abuse.*”

Minimumsregel – forholdet til eksisterende rettspraksis

Som det går frem av punkt 4, gir forslaget interessant nok anvisning på *minimum*skriterier for en omgåelsesregel som rammer utdelinger mellom mor- og datterselskaper. Dette innebærer at medlemsstatene kan ha strengere omgåelsesregler i sin nasjonale lovgivning og/eller i sine skatteavtaler.

Det er ikke kommentert nærmere hvor langt denne friheten skal gå. Etter domstolenes fortolkning av EU-traktaten (EØS-avtalen i EFTA-pilaren), legger skattyters rett til fri flyt av kapital/tjenester/etableringer begrensninger på hvor strenge de nasjonale skatteomgåelsesreglene kan være. Nasjonale regler mot skatteomgåelse har i konkrete saker blitt underkjent av domstolene hvis de har blitt ansett å være i strid med proporsjonalitetsprinsippet, dvs. at de går lenger enn det domstolene mener er nødvendig for å bekjempe omgåelse. At direktivet gir anvisning på at medlemsstatene kan ha strengere omgåelsesregler, kan derfor neppe tolkes som noe *carte blanche* for medlemsstatene.

Det kan likevel diskuteres om domstolen er ment å ha *like stort* spillerom som tidligere for å overprøve de aktuelle omgåelsesstandardene, eller om den foreslåtte adgangen for nasjonalstatene til å ha strengere regler enn i direktivet, forutsetter større grad av nasjonal autonomi. Spørsmålet aktualiseres også av at OECD gjennom sine konkrete BEPS-anbefalinger har signalisert at det er nødvendig å gå lengre for å bekjempe skatteomgåelse enn det EU/EFTA-domstolen har hittil ansett påkrevd. Og signalene fra EU sentralt, er full tilslutning til OECDs anbefalinger.

Kriteriene for omgåelse

Så lenge medlemsstatene implementerer ordlyden i direktivets omgåelsesregel i sin nasjonale lovgivning, vil nok den allmenne oppfatningen være at dette er «godkjent» omgåelseslovgivning også i forhold til de fire friheter (selv om det ikke er noen generell presumpsjon for at oppfyllelse av sekundærlovgivning sikrer overensstemmelse med traktatfrihetene). Kommisjonen har også eksplisitt uttalt at omgåelsesklausulen i mor/datterdirektivet er i overensstemmelse med de fire friheter slik de er tolket i rettspraksis.

Dette er interessant også for Norge, fordi man da i alle fall med en viss tyngde må kunne vise til innholdet i standardene også *utenfor* mor/datterdirektivets anvendelsesområde Kommisjonens [anbefaling fra 6. desember 2012](#) om å innta en generell omgåelsesregel i nasjonal lovgivning, understøtter dette argumentet. Mange av kriteriene i anbefalingen er de samme som i endringsforslaget til mor/datterdirektivet. Også i anbefalingen er det forutsatt at kriteriene er i samsvar med traktatens prinsipper om fri flyt. På ECOFIN-møtet presiserte Belgias finansminister at det var viktig av at omgåelsesregler i de ulike direktivene måtte fortolkes på samme måte. Det synes som om medlemsstatene generelt har en oppfatning om at omgåelsenormen man nå etter hvert blir enige om, må være generell.

Det blir likevel interessant å se hvordan EU-domstolen vil vurdere den konkrete omgåelsenormen i mor/datterdirektivet og forslag til andre omgåelsesregler som nå popper opp i ulike sammenhenger. (Det er også planer om å innføre en tilsvarende omgåelsesregel i rente/royaltydirektivet, og Tyskland, Frankrike og Italia ønsker en generell, bindende omgåelsesregel i EU-retten, se nedenfor.) Dersom Kommisjonen og et enstemmig Råd gir en presisering av hva de anser som korrekt EU-rett, basert på konsensusen om å bekjempe skatteomgåelse, og med støtte i de ferske BEPS-anbefalingene, vil det nok vekke en viss kontrovers om EU-domstolen i konkrete saker skulle underkjenne disse presiseringene. Selv om domstolen ikke kan instrueres om traktatfortolkning, vil en eventuell motarbeidelse av skatteomgåelsesregler som medlemsstatene mener er nødvendige, i sin ytterste konsekvens kunne foranledige et krav om traktatendring. En mer smidig måte å unngå motstrid på, vil være at domstolene revurderer sin tidligere fortolkningspraksis i lys av omfanget av omgåelser som er avdekket i media og den systemsvikten som muliggjør omgåelsene.

Det blir spennende å følge EU-domstolen fremover, når nye saker om medlemsstatenes omgåelseslovgivning kommer opp til vurdering. Blant annet blir det spennende å se hvor stor fleksibilitet medlemsstatene får til å tolke de svært skjønnsmessige kriteriene for når et omgåelsestilfelle skal anses å foreligge. Til syvende og sist vil det bli statenes anvendelse av kriteriene i konkrete saker – og domstolenes bedømmelse av denne praksisen – som avgjør hvor effektive (eller ineffektive) virkemidler mot skatteomgåelse man ender opp med.

Sannsynligvis vil det avklares på neste ECOFIN, dvs. 9. desember, om nåværende forslag til ordlyd blir beholdt, eller om man ender opp med en mer avsløpt utgave. Etter de foreløpige signalene skal saken opp som et «A-item», dvs. vedtas uten ytterligere diskusjon. Men det er også en liten mulighet for at man ikke lykkes å bli enige i det hele tatt. Blant annet har nederlenderne vært imot forslaget slik det nå lyder. I disse LuxLeaks-tider er det

en generell bekymring for at EUs omdømme kan svekkes dersom man ikke får vedtatt snarlige tiltak mot skatteomgåelse.

Forslagets presisering av kunstige arrangementer

Noen raske kommentarer, som utelukkende står for finansråden ved eu-delegasjonen sin regning:

- Det går frem av preambelen og av punkt 2 at medlemsstatene kan sette inn tiltak mot *enkelte deler* av et arrangement som ikke er «genuine», selv om arrangementet for øvrig er reelt. Dette er en presisering som kan være nyttig i konkrete saker, sett opp imot begrepet «*wholly artificial*».

- Forslaget bruker (etter mønster fra OECD/BEPS) «*main purpose or one of the main purposes*» som skattemotiv-kriterium. Etter forslaget er det altså ikke krav om et «no other purpose» / «only purpose» / «sole purpose» om skattebesparelse for at man skal kunne se igjennom arrangementet. Noen vil hevde at et slikt *main purpose*-kriterium er i konflikt med tidligere dommer som har krevd at det *eneste* motivet må være å spare skatt (se bl.a. [Ptarmigan-dommen](#) premiss 172 og 173 og [C 112/14](#) premiss 25). Men på den annen side – EU/EFTA-domstolen baserer seg i omgåelsessaker på rettslige standarder som har det iboende karaktertrekket at de kan utvikle seg over tid, ikke minst i et så dynamisk system som det EU-rettslige.

- Arrangementet må anses som 'genuine' for at man skal kunne gå klar av omgåelsesregelen. Nærmere bestemt må de konkrete omstendigheter vise at arrangementet er "*put into place for valid commercial reasons which reflect economic reality*". Hva er «*valid commercial reasons*» og hva er det som «*reflects economic reality*»? Her ligger det mye tolkningsmateriale. Men presiseringene i forslaget kan i alle fall sees som et første forsøk på utdyping av det omdiskuterte «*wholly artificial*»-begrepet.

Ikrafttredelse fra 2016?

Finansministrene på ECOFIN var enige om at det var nødvendig med en klarere omgåelsesregel i mor/datterdirektivet. Tyskland og Belgia uttrykte at det var viktig at regelen ble vedtatt under det italienske formannskapet, dvs. innen utløpet av året, slik at medlemsstatene kunne få implementert den i løpet av 2015. Enkelte stater trengte ytterligere avklaring med sine respektive parlamenter før de kunne gi klarsignal til forslaget, herunder Nederland og UK. Det ligger likevel en klar forventning i luften om oppnåelse av politisk enighet på ECOFIN-møtet i 9. desember.

(For ordens skyld: Forslaget til ny, generell omgåelsesregel må ikke forveksles med den *spesifikke* omgåelsesregelen i mor/datterdirektivet som ble vedtatt tidligere i år og som er rettet inn mot misbruk ved såkalte hybride instrumenter. Denne endringen er omtalt i tidligere rapporter.)

Lux Leaks - Gramegnas forsvarstale

I forlengelsen av diskusjonen om mor/datterdirektivet benyttet Luxembourgs finansminister Gramegna anledningen til å holde en liten tale, tydelig brydd av omtalen i media av de hemmelige forhåndsavtalene mellom luxembourgske myndigheter og multinasjonale foretak - de såkalte «LuxLeaks». (Avtalene fikk oppmerksomhet først ved Junckers tiltredelse, men saken er eldre. Kommisjonen innledet allerede i juni statsstøttesak mot Luxembourg, Nederland og Irland på grunn av forhåndsavgjørelsene, uten at dette foranlediget de feteste overskriftene.)

Her er et utdrag fra Gramegnas uttalelse:

«Vi er et land som ønsker å motvirke skatteomgåelse. Det er ikke akseptabelt at noen utnytter nasjonal rett og skatteavtaler i kombinasjon for å betale ingen eller lav skatt. Luxembourg har hatt en lang vei å gå og har tatt store skritt de siste ukene.»

Gramegna viste videre til at gjeldende sparedirektiv vil bli anvendt fra 1. januar 2015 og at LUX er i frontlinjen for å gå enda lenger for å bekjempe skatteomgåelse, blant annet ved å være blant «early adopters» for å vedta OECDs nye informasjonsutvekslingsstandard. Sistnevnte vil få virkning i Luxembourg fra 2017. Gramegna mente således at Luxembourg hadde «*oppfylt alt Global Forum har bedt oss om å gjøre.*»

Også Europakommisjonens president Jean Claude Juncker måtte forsvare seg i LuxLeaks-saken under plenums-sesjonen i Strasbourg i uke 48. Foto: The European Union 2014

Finansminister Gramegna fortsatte med å understreke at praksisen i Lux med forhåndsavgjørelser er i tråd med både nasjonal lovgivning og internasjonale avtaler, og at «*Luxembourg vil gi Kommisjonen som overvåker i saken alle de opplysninger den vil ha*». Gramegna fremhevet videre at «*De fleste land har ordninger med forhåndsavgjørelser. Dette kan i kombinasjon med skatteavtaler føre til situasjoner hvor selskaper betaler liten eller ingen skatt. Resultatet blir uheldig, men dette viser ikke annet enn at det rettslige rammeverket ikke er godt nok. Da må vi endre reglene. ALLE må endre reglene.*

Dagens forslag [omgåelsesklausulen i mor/datterdirektivet] er et eksempel på slik felles enighet om å endre regler. Men igjen – Europa er ikke alene. Skal reglene bli fullt ut effektive, må vi ha global enighet om slike regler i OECD, gjennom BEPS-arbeidet. Når EU nå vedtar omgåelsesregelen i mor/datterdirektivet, får EU samtidig autoritet til å drive BEPS-arbeidet videre.»

Forslaget om en avgift på finansielle transaksjoner (Financial Transaction Tax – FTT)

Uenighet om virkeområdet

ECOFIN drøftet status i samarbeidet mellom 11 av medlemsstatene om å innføre en felles avgift på omsetning av aksjer og derivater (FTT), etter en forsterket samarbeidsprosedyre. I mai i år ga de samarbeidende statene en felleserklæring om at de ønsket å finne snarlige løsninger, slik at avgiften kunne implementeres innen utløpet av 2016.

Det er oppnådd en viss fremgang mht. hvilken type objekter som skal være omfattet av avgiften. Blant annet ønsker man å innføre avgiften for børsnoterte aksjer først, så for visse typer derivater.

ECOFIN-møtet bekreftet imidlertid at det fremdeles er stor uenighet om det geografiske virkeområdet. Striden står særlig om hvorvidt man skal anvende utstedelsesprinsippet eller domisilprinsippet som utløsende faktor for avgiften. Utstedelsesprinsippet innebærer som navnet tilsier at aksjen/instrumentet må være utstedt innenfor de 11 statene for at avgift ved omsetning skal bli utløst. Domisilprinsippet innebærer at det er tilstrekkelig at én av transaksjonspartene er etablert innenfor samarbeidsområdet, slik at avgift utløses uavhengig av hvor aksjen er utstedt. En kombinasjon av de to prinsippene er en tredje mulighet.

Landene som står utenfor samarbeidet er bekymret for at avgiften vil få et for vidt geografisk anvendelsesområde, naturlig nok fordi dette vil innebære at avgiften også får anvendelse for virksomhet under deres jurisdiksjoner. Særlig er de skeptiske til domisilprinsippet. Nederland og Luxembourg ga klar beskjed om at de maksimalt kunne akseptere et utstedelsesprinsipp som utløsende faktor. I denne sammenheng måtte man legge avgjørende vekt på konklusjonen fra Rådets legal service om at avgiftsplikt på bakgrunn av at én av transaksjonspartene er etablert innenfor samarbeidsområdet, ville være i strid med både fellesskapsretten og internasjonale regler om skattejurisdiksjon (noe Kommisjonens legal service på sin side tilbakeviser).

Skattekommisær ønsker å bistå

Kommisær Moscovici fremhevet den store politiske betydningen av å oppnå enighet om en «realistisk, men likevel ambisiøs» transaksjonsavgift så snart som mulig, slik at de aktuelle statene kan innføre felles avgift fra 2016. Moscovici tilkjennega at Kommisjonen ikke har noen lederrolle i denne saken, siden bare noen av medlemsstatene deltar. Kommisjonen vil likevel støtte de 11 aktivt i deres anstrengelser for å komme frem til enighet og gi teknisk assistanse. Ifølge Moscovici har saken betydning utover samarbeidsområdet, fordi den vil representere et generelt skritt i retning av økt harmonisering av materielle skatte- og avgiftsregler.

Det må oppnås enighet om forslaget innen utløpet av 2014 for at reglene skal kunne anvendes fra 2016, slik planen var i mai. Håpet om å bli enige innen utløpet av året om en konkret tekst er kraftig svekket, selv om det italienske formannskapet forsikret at de ville opptre som en «deal maker» de siste månedene før perioden deres er over ved årsskiftet.

Standard mva-skjema

En endring i mva-direktivet som innebærer innføring av et standardisert mva-skjema ble også drøftet. Opprinnelig hadde saken som mål politisk enighet innen utløpet av året.

Standardiseringen er ment å redusere foretakenes kostnader til å overholde mva-lovgivningen og derved også forbedre avgiftsinngangen for medlemsstatene. Skjemaet er foreslått å være obligatorisk, dvs. at man ikke parallelt kan anvende et alternativt nasjonalt skjema. I tilknytning til standardiseringen, var det meningen å etablere en felles nettportal for utfylling av skjemaet.

Det ble ikke oppnådd fremgang i denne saken på møtet 7. november. Skjemaet ser nå veldig forskjellig ut fra Kommisjonens forslag, med blant annet dobbelt så mange kolonner som det Kommisjonen foreslo. Kommissær Moscovici uttalte, noe sarkastisk og med klar adresse til vrang medlemsstater: «*Simplifier, c'est faire moins, pas deux fois plus.*» (Forenkling er å gjøre mindre, ikke to ganger så mye.) Han fremhevet videre at det ER mulig å redusere byrdene for foretakene uten at provenyet blir skadelidende, og at det er estimert en mulighet for 6 mrd. euro i økte mva-inntekter per år ved å standardisere prosedyrene. Problemet er imidlertid at veldig mange medlemsstater ønsker å presse sine egne eksisterende prosedyrer inn i standardskjemaet.

Heller ikke den italienske finansminister Padoa-Schioppa var særlig optimistisk med tanke på å finne et kompromiss basert på det foreliggende utkastet. Padoa-Schioppa konkluderte med at formannskapet ville ta med seg synspunktene fra ECOFIN videre og vurdere alternative metoder for å søke å oppnå enighet.

Økonomi-
kommissær
Pierre
Moscovici har
ansvar for DG
ECFIN og DG
TAXUD
Foto: The
European
Union 2014

Inntrykk fra pressekonferansen etter ECOFIN

Det italienske formannskapet mente dette ECOFIN-møtet hadde vært intensivt og produktivt og at det var stor sannsynlighet for enighet om mor/datterdirektivet på neste ECOFIN. Samtidig noterte formannskapet seg en viss fremgang på den finansielle transaksjonsavgiften.

Kommissær Moscovici ga uttrykk for tilfredshet med den nye entusiasmen for å bekjempe skatteomgåelse. Samtidig ga Moscovici uttrykk for skuffelse over at det ikke er noen fremgang i arbeidet med et felles mva-skjema. Dette ville etter hans oppfatning være et viktig virkemiddel for å forenkle kostnadene for bedriftene og dermed for å fremme vekst, i tillegg til at det vil øke skatteprovenyet for medlemsstatene.

På spørsmål fra journalister om hvor viktig kampen mot skatteomgåelse var for Moscovici, sa han følgende [forbehold om korrekt oversettelse]:

«Vi behøver generelt mer spesifikke og strengere standarder for å motvirke skatteomgåelse. Å bekjempe adferd som innebærer utnyttelse og misbruk av skattesystemene, er et spørsmål om sosial rettferdighet og økonomisk

effektivitet. Men det er også et etisk spørsmål. Dette er en av de viktigste, om ikke den aller viktigste, prioriteringen i min periode. Vi vil derfor arbeide for økt harmonisering for å bekjempe årsakene til den aggressive skatteplanleggingen. Selv om man stadig ser at harmoniseringsforsøk blir stanset, må man fortsette å prøve å få fortgang i harmoniseringsarbeidet med blant annet en transaksjonsavgift (FTT), energibeskatning og et felles konsolidert selskapsskattegrunnlag (CCCTB). CCCTB ligger alltid i bakgrunnen og vaker. Men nest best: Vi MÅ slå hardere ned på skatteuthuling og skatteunndragelse. Derfor bør man også søke økt grad av automatisk informasjonsutveksling.»

Når det gjelder CCCTB, uttalte Moscovici at det først og fremst var harmonisering av *skattegrunnlaget* som står på dagsordenen, ikke harmonisering av satsene. «*Foreløpig*», la han til.

Moscovici var videre opptatt av at han har et veldig klart mandat fra president Juncker for å bekjempe unndragelse og uthuling av skattegrunnlaget. Han er derfor fast bestemt på å oppnå fremgang på dette området, og han vil benytte alle mulige midler for å oppnå slik fremgang. Det innebærer både harmonisert lovgivning og regler for å motvirke svindel og omgåelse.

Metaforene satt løst hos Moscovici: Blant annet kalte han det vi nå ser på skatteområdet for et «vannskille» og at det var en «helt ny vind som blåste». «*Nous sommes en train de changer d'esprit et changer d'époque*». Vi er i ferd med å gjennomføre et holdnings- og epokeskifte, ifølge kommissæren. Lett pompøst, men likevel et tydelig signal på at han tillegger fremgang på skatteområdet stor vekt.

Moscovici var i det hele tatt svært opptatt av å fremheve at han ikke bare var kommissær for finans, men også for skatter og avgifter, et ansvar han uttalte at han tar svært alvorlig gitt Kommisjonens høye politiske prioritering av saksområdet.

Rådets oppsummering fra ECOFIN-møtet kan leses i denne [pressemeldingen](#).

Italia, Tyskland og Frankrike foreslår EU-direktiv mot BEPS

Det har hittil generelt vært vanskeligere å skape konsensus blant medlemsstatene om å innføre tiltak mot såkalt aggressiv skatteplanlegging, enn å vedta regler for automatisk informasjonsutveksling. «*Naming and shaming*», som kommissær Moscovici kalte det, kan nok bidra til myndigheter i større grad kvier seg for å gi multinasjonale foretak gunstig beskatning gjennom spesialordninger, men aggressiv skatteplanlegging og omgåelse forutsetter ikke alltid direkte medvirkning fra myndighetenes side. Økt informasjon og informasjonsutveksling løser ikke problemet i seg selv.

I månedsskiftet november/desember kom imidlertid et innspill til regler med mer gjennomgripende tiltak mot skatteomgåelse. I et felles [brev til kommissær Moscovici](#), ber finansministrene i Tyskland, Frankrike og Italia om at det utarbeides et generelt EU-direktiv om tiltak mot *BEPS* (*Base Erosion and Profit Shifting*) med sikte på vedtakelse i løpet av 2015. Hovedgrunnen til skatteomgåelse i det indre marked er ifølge de tre statene den manglende harmoniseringen av skattereglene, og et slikt direktiv vil kunne representere et viktig skritt i retning av harmonisering.

Direktivet bør ifølge de tre statene fastsette strengere materielle regler for forhåndsavgjørelser og sørge for automatisk informasjonsutveksling om slike avgjørelser. Videre bør det gi påbud om registrering av trustar og «skall-selskaper» og om identifikasjon av virkelige eiere ("beneficial owners) bak en investering. I tillegg til spesifikke omgåelsesregler i mor/datterdirektivet og i rente/royaltydirektivet, bør det gis en generell EU-rettslig skatteomgåelsesregel. Videre ønsker de tre landene nærmere regler for vurdering av patentbokser og plikt for selskapene til å gi informasjon om intra-europeiske omstruktureringer. Endelig anbefales regler for mottiltak mot skatteparadisier.

Moscovici har [besvart brevet](#) og opplyst at han i 2015 vil legge frem et omfattende veikart med forslag til forbedring av eksisterende virkemidler og mulige nye tiltak for økt transparens og innstramming av misbruksregler, herunder tiltak mot skatteparadisene. Moscovici opplyser at Kommisjonen er i ferd med å vurdere hva som vil være de mest egnede rettslige tiltakene og presiserer samtidig at virkemidlene må være i overensstemmelse med OECDs BEPS-tiltak. Han nevner også at man må yte fornyet innsats i arbeidet med et felles grunnlag for selskapsbeskatning (Common Consolidated Corporate Tax Base – CCCTB). Videre må det skapes en økt grad av sammenheng mellom skatleggingsstedet og stedet hvor den økonomiske aktiviteten foregår, slik at man bedrer mulighetene for å legge skatt i den staten som har krav på provenyet.

Nye saker for domstolen

Spania

Spania er brakt inn for EU-domstolen i to saker. Bakgrunnen er skattemessig særbehandling av investeringer i henholdsvis utenlandske obligasjoner og utenlandske selskaper. Se pressemelding [her](#) og [her](#).

Hellas

Kommisjonen bringer Hellas inn for EU-domstolen på grunn av full gresk registreringsavgift på biler som leases eller leies ut i Hellas av personer/foretak som ikke er hjemmehørende i Hellas. Se [pressemelding](#).

Irland

Irland bringes inn for EU-domstolen på bakgrunn av at de har tillatt lavere avgiftssats på drivstoff til forbrukere som ikke kvalifiserer for den lavere satsen (fritidsbåter). Se [pressemelding](#).

Storbritannia

I sak Case [C 112/14](#) fattet EU-domstolen 13. november en avgjørelse mot Storbritannia på bakgrunn av britisk lovgivning som på nærmere vilkår hjemler skattlegging av eiere hjemmehørende i UK løpende for overskudd opptjent i de utenlandske selskapene de er eiere i, uavhengig av om eierne har mottatt utdelinger fra selskapet. Domstolen mener denne umiddelbare beskatningen demotiverer UK-bosatte fra å foreta investeringer i andre medlemsstater. Domstolen anser reglene for å gå lenger enn det som er nødvendig for å motvirke skatteomgåelse. Ifølge domstolen er reglene ikke målrettede nok til bare å ramme misbruk.

Rapporter fra Kommisjonen om skatt på formue og skattesatser

Kommisjonen har nylig publisert en fullstendig rapport om formuesrelatert beskatning i de 28 medlemsstatene. Rapporten gir en oversikt over hovedsakelig tre typer avgifter/skatter: Arve-/gaveavgift, eiendomsskatt og skatt på nettoformue.

Videre har Kommisjonen utarbeidet en oversikt over effektive skattesatser i EU samt enkelte tredjeland, herunder Norge.

Se selve rapportene her: [Taxes on Wealth and Transfers of Wealth](#), og [2014 Report on effective tax rates](#).

*Fra taket til
Rådsbygningen på
Place Schuman.
Norway House befinner
seg like utenfor bildet
på venstre side.
Foto: The European
Union 2014*

Bjarne Stakkestad
Finansråd
bjs@mfa.no
+47 23 953 475
+32 (0) 2 238 74 75

Astrid Erlingsen
Finansråd
aser@mfa.no
+47 23 953 477
+32 (0) 2 238 74 77